

Тема. Порівняння зображень однієї ділянки місцевості на картах різних масштабів. Розв'язування задач на перетворення одного виду масштабу в інший.

Мета. Навчитися аналізувати зміну розмірів території однієї місцевості на географічних картах різних масштабів, переводити числовий масштаб в іменованій та іменованій у числовий.

Засоби навчання. Атлас.

Перебіг роботи

Завдання 1.

Порівняйте зображення однієї ділянки місцевості на картах різних масштабів.

Випишіть масштаби географічних карт атласу для шостого класу.

Назва карти	Числовий масштаб
Політична карта світу	
Політична карта «Європа»	
Адміністративна карта України	

Порівняйте зображення території України на цих картах. Які зміни відбуваються з ним?

Чому зображення території України на географічних картах різне?

Висновок. (Як впливає масштаб географічних карт на зображення однієї ділянки місцевості?)

Завдання 2.

Переведіть числовий масштаб в іменованій.

Пояснення вчительки / вчителя

Числовий та іменованій масштаби є різними способами вираження однієї величини — співвідношення відстані на місцевості та на карті. Їх можна перевести один в одного. Наприклад, щоб перевести числовий масштаб 1 : 500 000 в іменованій, потрібно перетворити 500 000 см у кілометри.

Оскільки $500\ 000\ \text{см} = 5\ 000\ \text{м} = 5\ \text{км}$, тому 1 см на карті відповідає 5 км на місцевості.

Відповідь: в 1 см — 5 км.

Варіант I:

1 : 25 000 000

1 : 40 000

Варіант II:

1 : 50 000 000

1 : 20 000

Завдання 3.

Переведіть іменованний масштаб у числовий.

Пояснення вчительки / вчителя

Для переведення іменованого масштабу в числовий виконують обернені дії. Наприклад, для переведення іменованого масштабу: в 1 см — 2 км в числовий потрібно перетворити 2 км у сантиметри: $2 \text{ км} = 2\,000 \text{ м} = 200\,000 \text{ см}$. Отже, одному сантиметру на карті відповідає 200 000 см на місцевості.

Відповідь: $1 : 200\,000$.

Варіант I:

в 1 см — 350 м

в 1 см — 20 км

Варіант II:

в 1 см — 100 м

в 1 см — 15 км

Завдання 4.

Розв'яжіть задачу.

Варіант I

Яку відстань потрібно подолати велосипедистові, якщо довжина дороги між пунктами його маршруту на карті масштабу $1 : 300\,000$ становить 5 см?

Варіант II

Яку відстань потрібно подолати мандрівникові, якщо відстань між пунктами його маршруту на карті масштабу $1 : 200\,000$ становить 7 см?

Цікаво знати...

Першим «розмовляти» карту мовою масштабу навчив Анаксимандр, грецький учений, який жив у VII–VI ст. до н. е. Він створив карту з використанням масштабу, у центрі якої розташував Грецію. Навколо було зображено відомі землі Європи та Азії. Карта мала форму кола.

